

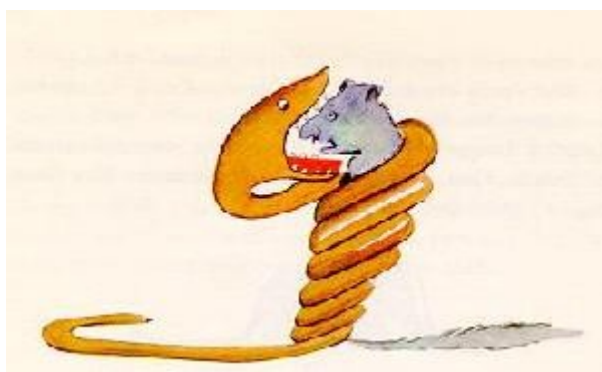
Dedicatòria

A LÉON WERTH

Demano perdó als nens per haver dedicat aquest llibre a una persona gran. Tinc una bona excusa: aquesta persona gran és el millor amic que tinc al món. Tinc una altra excusa: aquesta persona gran ho pot entendre tot, fins i tot els llibres per a nens. Tinc una tercera excusa: aquesta persona gran viu a França, on passa gana i fred. I és clar, necessita molt que la consolín. Si amb totes aquestes excuses no n'hi ha prou, vull dedicar aquest llibre al nen que va ser aquesta persona gran. Totes les persones grans han començat essent nens. (Però n'hi ha poques que se'n recordin.) Doncs corregeixo la dedicatòria:

A Léon Werth,
quan era petit

Capítol I

Quan tenia sis anys, una vegada vaig veure un dibuix magnífic en un llibre sobre la selva verge que es deia Històries viscudes. Representava una boa empassant-se una fera. Aquí teniu la còpia del dibuix.

El llibre deia: "Les boes s'empassen la presa tota sencera, sense mastegar. Després no es poden moure i dormen durant els sis mesos de la digestió."

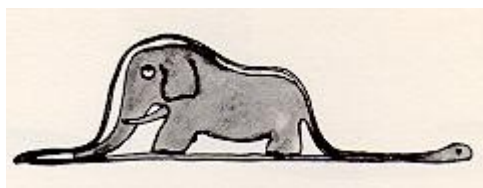
Hi vaig rumiar molt, aleshores, en les aventures de la selva i, per la meva banda, amb un llapis de color, vaig fer el meu primer dibuix. El meu dibuix número 1. Era així:

Vaig ensenyar la meva obra mestra a les persones grans i els vaig preguntar si el dibuix els feia por.

Em van respondre : "¿ Per què hauria de fer por un barret ?"

El meu dibuix no representava un barret. Representava una boa que digeriria un elefant. Aleshores vaig dibuixar l'interior de la boa, perquè les persones grans ho poguessin entendre. Sempre necessiten explicacions. El meu dibuix número 2 era així:

Les persones grans em van aconsellar que deixés estar els dibuixos de boes obertes i tancades i que

més valia que m'interessés per la geografia, la història, el càlcul i la gramàtica. Així va ser que vaig abandonar a l'edat de sis anys una magnífica carrera de pintor. M'havia desanimat el fracàs del dibuix número 1 i del dibuix número 2. Les persones grans no entenen mai res, totes soles, i per als nens és molt pesat haver-los de donar sempre explicacions i més explicacions.

Per això vaig haver d'escollir un altre ofici i vaig aprendre a pilotar avions. He volat una mica per tot el món. I la geografia, és veritat, m'ha servit molt. Sabia distingir, al primer cop d'ull, la Xina d'Arizona. És molt útil, si t'has perdut durant la nit.

D'aquesta manera, al llarg de la vida, he tingut un pila de contactes amb una pila de gent seriosa. He viscut molt entre les persones grans. Les he vistes de molt a prop. Això no ha fet millorar gaire la meua opinió.

Quan en trobava una que em semblava una mica lúcida, hi feia l'experiment del dibuix número 1, que sempre he conservat. Volia saber si era realment comprensiva. Però sempre em responia: "És un barret." Aleshores ja no li parlava ni de boes, ni de selves verges, ni d'estrelles. Em posava al seu nivell. Li parlava de bridge, de golf, de política i de corbates. I la persona gran estava ben contenta d'haver conegut un home tan assenyat.

Capítol II

O sigui que he viscut sol, sense ningú amb qui de veritat poder parlar, fins que vaig tenir una avaria al desert del Sàhara, fa sis anys. S'havia trencat alguna cosa del motor. I com que no anava amb cap mecànic ni amb cap passatger, em vaig preparar per mirar de fer, tot sol, una reparació difícil. Per mi era una qüestió de vida o mort. Amb prou feines tenia aigua per beure per a vuit dies.

La primera nit, doncs, em vaig adormir a la sorra a mil milles de cap terra habitada. Estava molt més aïllat que un naufrag en un rai al mig de l'oceà. O sigui que imagineu-vos la sorpresa que vaig tenir, a trenc d'alba, quan una veueta molt especial em va despertar. Deia:

- Si us plau... dibuixa'm un be!

- ¿Eh!?

- Dibuixa'm un be...

D'un bot em vaig posar dret com si m'hagués caigut un llamp. Vaig fregar-me bé els ulls. Vaig mirar bé. I vaig veure un jove net realment extraordinari que m'observava amb aire greu. Aquest és el millor retrat que, més endavant, vaig arribar a fer-ne.

Però el dibuix, és clar, té molta menys gràcia que el model. No és culpa meua. Les persones grans em van desanimar de la carrera de pintor quan tenia sis anys, i no havia après a dibuixar res, a part de les boes tancades i les boes obertes.

Així doncs, em vaig mirar l'aparició amb els ulls esbatanats de sorpresa. No heu d'oblidar que estava a mil milles de cap regió habitada. I aquell jove net no semblava ni perdut, ni mort de cansament, ni mort de gana, ni mort de set, ni mort de por. No tenia res que fes pensar en un nen perdut al mig del desert, a mil milles de cap regió habitada. Quan finalment vaig poder parlar, li vaig dir::

- Però... ¿què hi fas aquí ?

I va repetir, amb molta calma, com si fos una cosa molt seriosa::

- Si us plau... dibuixa'm un be...

Quan el misteri és massa impressionant, no t'atreveixes a desobeir. Per molt absurd que em semblés, a mil milles de qualsevol lloc habitat i en perill de mort, em vaig treure de la butxaca un full de paper i una ploma. Però aleshores vaig recordar que més que res havia estudiat geografia, història, càlcul i gramàtica, i vaig dir al jove (amb un mica de mal humor) que no sabia dibuixar. Em va respondre :

- És igual. dibuixa'm un be dibuixa'm un be.

Com que no havia dibuixat mai cap be, vaig tornar a fer, per a ell, un dels dos únics dibuixos que sabia fer. El de la boa tancada. I em vaig quedar de pedra en sentir que el jove responia:

- No! No ! No vull cap elefant dins d'una boa tancada. Una boa és molt perillosa, i un elefant ocupa molt de lloc. A casa meua és molt petit. Necessito un be. Dibuixa'm un be. Aleshores el vaig dibuixar.

. Se'l va mirar amb atenció, i va fer:

-No! Aquest està molt malalt. Fes-ne un altre.

Vaig dibuixar:

El meu amic va somriure amablement, amb indulgència:.

- Ja ho veus... no és cap be, és un marrà. Té banyes...

O sigui que vaig tornar a fer el dibuix: Però fou rebutjat, igual que els anteriors:.

- Aquest és massa vell. Vull un be que visqui molt de temps.

Aleshores, perdent la paciència, neguitós com estava per començar a desmuntar el motor, vaig fer aquest dibuix amb quatre gargots. I vaig engegar :

-Això és la caixa. El be que vols és a dins.

Però vaig quedar ben parat quan vaig veure que la cara del meu petit jutge s'il·luminava:

-És exactament així que volia! ¿ Et sembla que necessita molta herba aquest be ?

-¿ Per què ?

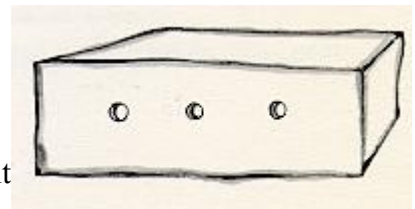
-Perquè a casa meua és molt petit...

-Segur que n'hi haurà prou. T'he donat un be molt petit.

Va vinclear el cap sobre el dibuix:

- No tant petit... Mira! S'ha adormit...

I va ser així que vaig conèixer el petit príncep.

Capítol III

Vaig necessitar molt de temps per entendre d'on venia. El petit príncep, que em feia moltes preguntes, semblava que no sentís mai les meves. Van ser paraules dites per casualitat que, de mica en mica, m'ho van revelar tot. Així, la primera vegada que va veure el meu avió (no dibuixaré pas l'avió, és un dibuix massa complicat per mi) em va preguntar:

- ¿Què és aquesta cosa ?

- No és cap cosa. Això vola. És un avió. És el meu avió.

I estava orgullós de fer-li saber que jo volava. Aleshores va exclamar:

- Com ! ¿ Has caigut del cel ?

- Sí - vaig dir amb modèstia.

- Oh ! Mira que curiós...

I el petit príncep va fer una rialla molt bonica que em va irritar molt. M'agrada que la gent es prengui les meves desgràcies seriosament. Després va afegir:

- Aleshores tu també vens del cel! De quin planeta ets ?

Immediatament vaig entreveure una llum en el misteri de la seva presència i el vaig interrogar bruscamment:

- ¿ O sigui que vens d'un altre planeta ?

Però no em va respondre. Movia el cap suaument mentre mirava l'avió:

- És clar que, amb això, no pots venir de gaire lluny...

I es va tancar en un somieig que va durar molta estona.

Després es va treure el meu be de la butxaca i es va submergir en la contemplació del seu tresor.

Ja us podeu imaginar com em devia intrigar aquella mitja confidència sobre "els altres planetes". I, és clar, em vaig esforçar per saber-ne més coses.

- ¿ D'on vens, joveinet ? ¿ On és "casa teva" ? ¿ On te'l vols endur el meu be ?

Em va respondre després d'un silenci meditatiu:

- El que està bé, de la caixa que m'has donat, és que a la nit li servirà de casa.

- És clar. I si ets bon noi, també et donaré una corda per lligar-lo durant el dia. I una estaca.

Aquesta proposta va semblar que sobtava el petit príncep:

- ¿ Lligar-lo ? Quina idea més estranya !

- Però si no el lligues anirà on voldrà i es perdrà...

I el meu amic va fer una rialla:

- ¿ Però on vols que vagi ?

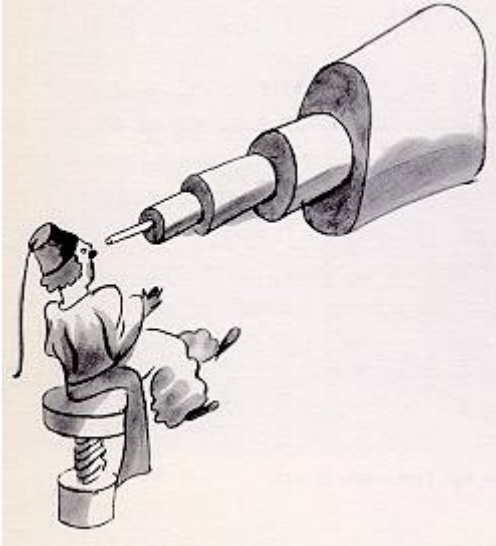
- A qualsevol lloc. Recte endavant...

Aleshores el petit príncep va observar greument:

- És igual, és tan petit, a casa meva !
- I, amb un mica de malenconia, potser, va afegir:
- Recte endavant no es pot anar gaire lluny...

Capítol IV

D'aquesta manera vaig saber una segona cosa molt important: que el seu planeta d'origen amb prou feines era més gran que una casa !

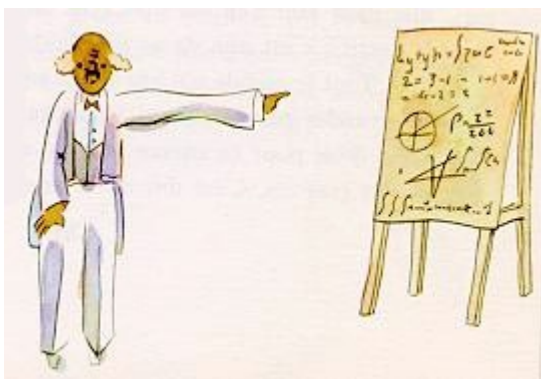
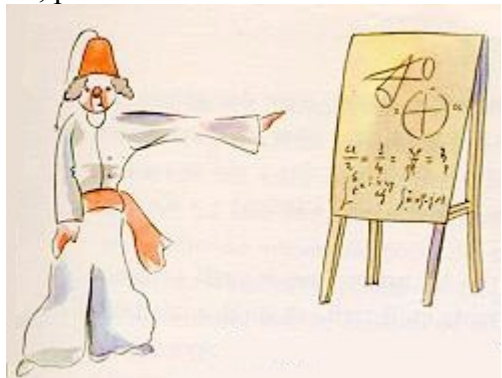

No em podia sorprendre gaire. Sabia molt bé que fora dels planetes grans com la Terra, Júpiter, Mart, Venus als quals hem donat nom, n'hi ha centenars d'altres que de vegades son tan petits que costa molt veure'ls amb telescopi. Quan un astrònom en descobreix un, li posa de nom un nombre. Per exemple l'anomena "l'asteroide 3251".

Tinc bones raons per creure que el planeta d'on venia el petit príncep és l'asteroide B 612. Aquest asteroide només ha estat vist amb telescopi una vegada, el 1909, per un astrònom turc.

Aquest havia fet una gran demostració del seu descobriment en un Congrés Internacional d'Astronomia. Però no se l'havia cregut ningú per la roba que duia. Les persones grans són així.

Afortunadament per a la reputació de l'asteroide B 612, un dictador turc va imposar al seu poble, sota pena de mort, que es vestissin a l'europea. L'astrònom va tornar a fer la demostració el 1920, amb un vestit molt elegant. I aquesta vegada tothom hi va estar d'acord.

Si us he explicat aquests detalls sobre l'asteroide B 612 i si us n'he confiat el nombre, és per culpa de les persones grans. A les persones grans els agraden les xifres. Quan els parreu d'un amic nou, no

us en demanen mai les coses essencials. No us diuen mai: " Com és la seva veu ? ¿ Quins jocs prefereix ? ¿ Fa col·lecció de papallones ?" Us pregunten: "Quants anys té ? ¿ Quants germans són ? ¿ Quant pesa ? ¿ Quant guanya el seu pare ?" Aleshores sí que es pensen que el coneixen. Si dieu a les persones grans: "He vist una casa molt bonica de rajoles roses, amb geranis a les finestres i coloms al teulat...", no poden imaginar-se la casa. Els heu de dir: "He vist una casa de cent mil francs." Aleshores exclamen: "Que bonic !"

Així, si els dieu: "La prova que el petit príncep va existir és que era encantador, que reia i que volia un be. Algú que vol un be, segur que existeix", s'arronsaran d'espatlles i us tractaran de criatura! Però si dieu: "El planeta d'on venia és l'asteroide B 612", aleshores queden convençuts i no t'empipen amb més preguntes. Són així. No t'hi pots enfadar. Els nens han de ser molt indulgents amb les persones grans.

Però, és clar, nosaltres, els qui entenem la vida, no ens ocupem dels nombres ! M'hauria agradat començar aquesta història com els contes de fades. M'hauria agradat dir:

"Això era una vegada un petit príncep que vivia en un planeta a penes més gran que ell, i que necessitava un amic..." Als qui entenen la vida, els hauria sonat molt més real.

Perquè a mi no m'agrada que es llegeixi el meu llibre a la lleugera. Em poso tan trist explicant aquests records ! Ja fa sis anys que el meu amic va marxar amb el seu be. Si ara intento descriure'l és per no oblidar-lo. És trist oblidar un amic. No tothom ha tingut un amic. I em puc tornar com les persones grans que ja només s'interessen per les xifres. Per això m'he comprat una capsa de colors i llapis. Costa tornar a posar-se a dibuixar, a la meua edat, quan les úniques temptatives que has fet són la d'una boa tancada i la d'una boa oberta, a l'edat de sis anys ! Naturalment, intentaré fer els retrats tan bé com pugui. Però no estic prou segur de sortir-me'n. Un dibuix pot passar, però l'altre ja no s'hi assembla gens. També m'equivoco una mica amb les mides, Aquí el petit príncep es massa gran. Allà és massa petit. També em fa dubtar el color del vestit que duia. Aleshores faig provatures així i aixà, a veure què. I també m'equivocaré en alguns detalls més importants. Però això m'ho haureu de perdonar. El meu amic no donava mai explicacions. Potser es pensava que jo era com ell. Però jo, malauradament, no sé veure els bens a través de les caixes. Potser sóc una mica com les persones grans. Em dec haver fet vell.

Capítol V

Cada dia aprenia alguna cosa del planeta, de la marxa, del viatge. Li anava sortint de mica en mica, entremig de les reflexions que feia. Va ser així com, el tercer dia, vaig descobrir el drama dels baobabs.

Aquesta vegada també va ser gràcies al be, perquè tot d'una el petit príncep em va interrogar, com si tingués un dubte greu:

- ¿ És veritat, oi, que els bens es mengen els arbusts ?

- Sí, és veritat.

- Ah! Me n'alegro.

No vaig entendre per què era tan important que els bens es mengessin els arbusts. Però el petit príncep va afegir:

-¿ O sigui que també es mengen els baobabs ?

Li vaig fer observar que els baobabs no són arbusts, sinó arbres grans com catedrals i que, fins i tot si s'endugués tot un ramat d'elefants, el ramat no s'acabaria ni un sol baobab.

La idea del ramat d'elefants va fer riure el petit príncep:

- S'haurien de posar els uns sobre els altres...

Però assenyadament va observar :

- Els baobabs, abans de créixer, comencen essent petits.

- Exacte ! ¿ Però per què vols que els bons es mengin els baobabs petits ?

Em va respondre : " A tu que et sembla !", com si fos ben evident. I em va caldre un gran esforç d'intel·ligència per entendre el problema jo tot sol.

Efectivament, al planeta del petit príncep hi havia, com a tots els planetes, bones herbes i males herbes. Per tant, bones llavors de bones herbes i males llavors de males herbes. Però les llavors són invisibles. Dormen en el secret de la terra fins que a alguna li ve la fantasia de despertar-se...

Aleshores s'estira, i primer creix tímidament cap al sol un petit i inofensiu branquilló molt bonic. Si és un branquilló de rave o de roser el podem deixar créixer com vulgui. Però si és una planta dolenta s'ha d'arrencar de seguida, així que la reconeixes. I al planeta del petit príncep hi havia unes llavors terribles... eren les llavors de baobabs. El terra del planeta n'estava infestat. I d'un baobab, si no hi ets a temps, ja no te'n pots desfer mai més. Ocupa tot el planeta. El forada amb les arrels. I si el planeta és massa petit i hi ha massa baobabs, el reboten.

- És una qüestió de disciplina - em deia més tard el petit príncep -. Al matí, quan has acabat d'arreglar-te, has d'arreglar amb compte el planeta. T'has d'obligar regularment a arrencar els baobabs així que els distingeixes dels rosers, amb els quals s'assemblen molt quan són molt joves. És una feina molt pesada, però molt fàcil.

I un dia em va aconsellar que tractés de fer un bon dibuix i ben maco perquè els nens del meu país ho entenguessin ben bé.

- Si un dia viatgen - em deia - ,potser els serà útil.

De vegades deixar la feina per més tard no té cap inconvenient. Però, si es tracta dels baobabs, sempre és una catàstrofe. Vaig conèixer un planeta habitat per un gandul. No s'havia ocupat de tres arbusts i...

I, seguint les indicacions del petit príncep, vaig dibuixar aquest planeta. No m'agrada gens prendre un to de moralista. Però el perill dels baobabs és tan poc conegut, i els riscos que corrien els qui es perdessin en un asteroide són tan considerables, que, per un cop, faig una excepció a la meva reserva. Dic :

- Criatures ! Pareu esment als baobabs !

Era per avisar els meus amics d'un perill que fa temps que tenien a prop i que no coneixien, igual que jo, que vaig treballar tant en aquest dibuix. La lliçó que donava valia la pena. Potser us preguntareu: ¿Per què no hi ha en aquest llibre altres dibuixos tan grandiosos com el dels baobabs ?

La resposta és ben senzilla: ho he provat però no me n'he sortit. Quan vaig dibuixar els baobabs m'impulsava un sentiment d'urgència.

Capítol VI

Ah !, petit príncep, d'aquesta manera, i a poc a poc, vaig anar entenent la teva petita vida malenconiosa. Durant molt de temps l'única distracció que havies tingut havia estat la dolçor de les postes de sol. Vaig saber aquest detall el matí del quart dia, quan em vas dir :

- M'agraden molt les postes de sol. Anem a veure'n una...

- Però hem d'esperar...

- ¿ Esperar què ?

- Esperar que es pongui el sol.

Primer vas fer cara de sorpresa, i després vas riure de tu mateix. I em vas dir :

- Sempre em penso que sóc a casa !

En efecte. Quan als Estats Units és migdia, el sol, tothom ho sap, es pon a França. Si es pogués

anar a França en un minut es podria assistir a la posta de sol. Malauradament França està massa lluny. Però, al teu petit planeta, en tenies prou fent córrer la cadira un quants passos. I miraves el crepuscle cada cop que en tenies ganes...

- Un dia, vaig veure pondre's el sol, quaranta-tres vegades !

I al cap d'una mica afegies:

- Saps... quan estàs així de trist t'agraden les postes de sol...

- El dia de les quaranta-tres vegades estaves així de trist, ¿ doncs ?

Però el petit príncep no va respondre.

Capítol VII

El cinquè dia, un altre cop gràcies al be, em fou revelat aquest secret de la vida del petit príncep. Em va preguntar de cop i volta, sense preàmbuls, com si fos el fruit d'un problema meditat en silenci durant molt de temps:

- Un be, si es menja els arbusts, ¿ també es menja les flors ?

- Un be menja tot el que troba.

- ¿ Fins i tot les flors que tenen espines ?

- Sí. Fins i tot les flors que tenen espines.

- ¿ I doncs, de què serveixen les espines ?

Jo no ho sabia. En aquell moment estava molt ocupat intentant afluixar un cargol massa fort del motor. Estava molt preocupat perquè l'avaria em començava a semblar molt greu i l'aigua per beure, que s'estava acabant, em feia témer el pitjor.

- ¿ De què serveixen, les espines ?

El petit príncep no renunciava mai a una pregunta, un cop l'havia feta. Jo estava enfadat amb el cargol i vaig respondre de qualsevol manera :

- Les espines no serveixen de res, és pura dolenteria de les flors!

- Oh !

Però després d'un silenci em va engegar, amb una mena de rancúnia:

- No et crec ! Les flors són febles. Són ingènues. Es fan passar la por com poden. Es pensen que són terribles amb les seves espines...

No vaig respondre res. En aquell moment em deia: "Si aquest cargol es continua resistint el faré saltar d'un cop de martell." El petit príncep em va tornar a destorbar ls reflexions:

- I tu et penses que les flors...

- No, home, no ! No em penso res ! T'he contestat de qualsevol manera. M'ocupo de coses serioses, jo !

Em va mirar, estupefacte.

- De coses serioses !

Em veia amb el martell a la mà i els dits negres de greix, inclinat sobre un objecte que li semblava molt lleig.

- Parles com les persones grans !

Em va fer una mica de vergonya. Però, sense pietat, va afegir:

- Ho confons tot... ho barreges tot !

Estava realment molt enfadat. Sacsejava els cabells daurats al vent.

- Conec un planeta on hi ha un senyor de color vermell fosc. No ha olorat mai cap flor. No ha mirat mai cap estrella. No ha estimat mai ningú. No ha fet mai cap altra cosa que sumes. I tot el dia repeteix, igual que tu: "Sóc un home seriós ! Sóc un home seriós !", i amb això s'infla tot d'orgull.

Però no és cap home, és un bolet !

- ¿ Un què ?

- Un bolet !

Ara el petit príncep estava blanc de còlera.

- Fa milions d'anys que les flors fabriquen espines. Fa milions d'anys que els bens igualment es mengen les flors. ¿ I resulta que no és seriós intentar entendre per què s'esforcen tant a fabricar unes espines que no serveixen mai de res ? ¿ No és important la guerra dels bens i les flors ? ¿ No és més seriós i més important que les sumes d'un senyor vermell i gras ? I si jo conec una flor única

al món, que no existeix enlloc fora del meu planeta, i un be remenut la pot destruir així d'un cop, un matí, sense ni adonar-se del que fa, no es important, això !

- Si algú estima una flor de la qual només n'existeix un exemplar en milions i milions d'estrelles, amb això en té prou per ser feliç quan se la mira. Pensa : "La meva flor és aquí, en algun lloc..." Però si el be es menja la flor, per ell és com si, tot d'un plegat, totes les estrelles s'apaguessin ! I no es important, això !

No va poder dir res més. Bruscament va esclatar en sanglots. Ja s'havia fet de nit. Jo havia deixat les eines. Tant me feien el martell el cargol, la set i la mort. En una estrella, en un planeta, el meu, la Terra, hi havia un petit príncep que calia consolar ! El vaig abraçar. El vaig bressolar. Li deia :

- La flor que t'estimes no està en perill... Li dibuixaré un morrió, al teu be... Et dibuixaré una armadura per a la flor... Et...

No sabia gaire que dir-li. Em sentia poca traça. No sabia com arribar-hi, o on trobar-lo... És tan misteriós el país de les llàgrimes !

Capítol VIII

De seguida la vaig aprendre a conèixer millor, aquella flor. Al planeta del petit príncep sempre hi havia hagut flors molt senzilles adornades amb una sola fila de pètals i que no ocupaven gens de lloc ni molestaven ningú. Apareixien un bon matí a l'herba i després, al vespre, s'apagaven. Però aquella havia germinat un dia, d'una llavor arribada no se sap d'on, i el petit príncep havia vigilat de molt a la vora aquell branquilló que no s'assemblava gens als altres branquillons. Podia ser un espècie nova de baobab. Però l'arbust de seguida va parar de créixer i va començar a preparar una flor. El petit príncep, que assistia a la instal·lació d'una poncella enorme, veia venir que en sortiria una aparició miraculosa, però la flor no acabava mai les preparacions per ser bonica, ben protegida en la seva cambra verda. Anava triant amb cura els seus colors. Es vestia lentament, s'ajustava els pètals un per un. No volia sortir tota arrugada, com les roselles. Volia aparèixer amb tota l'esplendor de la bellesa. Sí senyor. Era molt presumida ! Aquell empolainament misteriós havia durat dies i dies. I vet aquí que un matí, just a l'hora que surt el sol, es va deixar veure.

I ella, que havia treballat amb tanta precisió, va dir, fent un badall:

- Ai !, m'acabo de despertar...

Perdona... Encara vaig tota despentinada...

El petit príncep, aleshores, no va poder contenir l'admiració:

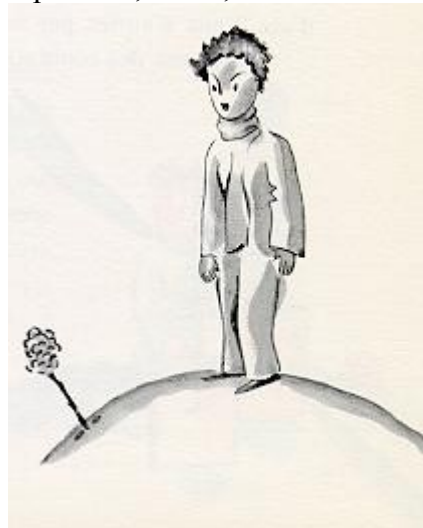
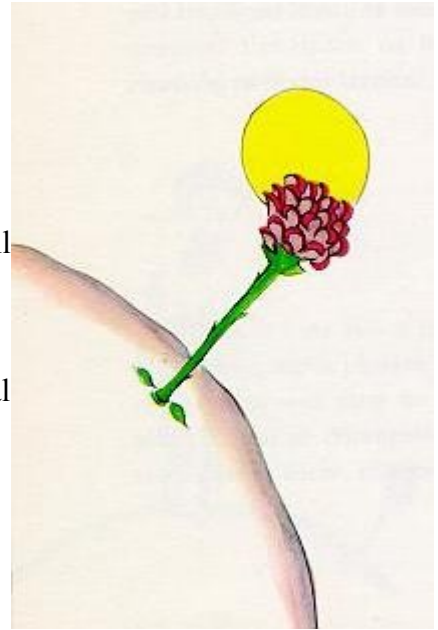
- Que bonica que ets!

- Oi que sí - va respondre

suaument la flor -. I he nascut al mateix temps que el sol...

El petit príncep ja va endevinar que no era gaire modesta, però era tan commovedora!

- Em sembla que és hora d'esmorzar- havia afegit de

seguida -, si fossis tan amable de pensar en mi...

I el petit príncep, tot confús, havia anat a buscar una regadora d'aigua fresca i havia servit la flor.

Així ella, de seguida, l'havia començat a turmentar amb la seva vanitat un mica espantadissa. Un dia, per exemple, parlant de les quatre espines que tenia, li havia dit al petit príncep:

- Poden venir, els tigres, amb les seves urpes!

- No n'hi ha de tigres en el meu planeta - havia objectat el petit príncep -, i a més els tigres no mengen herba.

- No sóc cap herba - havia respost suaument la flor.

- Perdona...

- No em fan gens de por els tigres, però no suporto els corrents d'aire. No tindries un paravent ?

"No suporta els corrents d'aire... ja és mala sort, per una planta" havia observat el petit príncep. "Aquesta flor és ben complicada..."

- Al vespre posa'm sota una campana de vidre. Fa molt de fred a casa teva. No ho tens ben muntat. Al lloc d'on vinc...

Però s'havia interromput. Havia arribat en forma de llavor. No havia pogut conèixer res dels altres móns. Humiliada d'haver-se deixat sorprendre preparant una mentida tan ingènua, havia tossit dues o tres vegades per fer confondre el petit príncep:

- ¿ I el paravent ?...

- Ara anava a buscar-lo, però m'estaves parlant!

Aleshores ella havia exagerat la tos per fer-li venir remordiments de tota manera.

Així el petit príncep, tot i la bona voluntat del seu amor, de seguida havia dubtat de la flor. S'havia pres seriosament alguna paraula sense importància i s'havia posat trist.

- No l'hauria hagut d'escoltar - va confiar-me un dia -, no s'han d'escoltar mai, les flors. S'han de mirar i s'han d'olorar. La meva perfumava tot el planeta, però no en vaig saber gaudir. Aquesta història de les urpes, que m'havia fet posar tan nerviós m'hauria hagut d'entendre

També em va confiar:

- No vaig saber entendre res, aleshores ! L'hauria hagut de jutjar pels actes i no per les paraules. Em perfumava i m'il·luminava. No hauria hagut de fugir mai, jo ! Hauria hagut d'endevinar la tendresa darreres les seves pobres astúcies. Les flors són tan contradictòries! Però era massa jove per saber-la estimar."

Capítol IX

Em sembla que per evadir-se va aprofitar una migració d'ocells salvatges. El matí que havia de marxar va endreçar tot el planeta. Va escurar ben escurats els volcans en activitat. Tenia dos volcans en activitat. Li anaven molt bé, al matí, per escalfar l'esmorzar. També tenia un volcà apagat. Però, tal com deia ell: "No se sap mai!" Per tant també va escurar el volcà apagat. Si estan ben escurats, els volcans cremen a poc a poc i regularment, sense erupcions. Les erupcions volcàniques són com quan es cala foc en una xemeneia. Evidentment, a la nostra terra som massa petits per escurar els volcans. És per això que ens provoquen tants maldecaps.

El petit príncep també va arrencar, amb una mica de malenconia, els últims brots de baobab. Es pensava que no tornaria mai més. Però totes aquelles feines familiars li van semblar, aquells matí, especialment agradables. I, quan va regar per última vegada la flor i estava a punt de posar-la sota

la campana, es va adonar que tenia ganes de plorar.

-Adéu - va dir a la flor.

Però no li va respondre.

-Adéu - ve repetir ell.

La flor va tossir. Però no era per culpa del refredat.

He estat beneita - va dir al final -. Perdona'm. Mira de ser feliç.

El va sorprendre l'absència de retrets. Es va quedar desconcertat, amb la campana a mig aire. No entenia aquella calma tan dolça.

- És clar que t'estimo - li va dir la flor - No ho has sabut, per culpa meva. No té cap importància. Però has estat tant beneit com jo. Mira de ser feliç... Deixa estar la campana. Ja no la vull.

- Però el vent...

- No estic pas tan refredada, tampoc... L'aire fresc de la nit m'anirà bé. Sóc una flor.

- Però els animals...

- Bé he de suportar dues o tres erugues si vull conèixer les papallones. Diuen que són molt boniques. Si no ¿Qui em vindrà a veure ? Tu seràs lluny. I les bèsties grosses no em fan por. Tinc les meves urpes.

I ensenyava ingènuament les quatre espines. Després va afegir:

- No t'entretinguis d'aquesta manera, em posa nerviosa. Has decidit d'anar-te'n. Vés-te'n.

Perquè no volia que la veiés plorar. Era una flor tan orgullosa...

Capítol X

Es trobava a la regió dels asteroides 325, 326, 327, 328, 329 i 330. Va començar, doncs, visitant-los per buscar-hi una ocupació i per instruir-se.

Al primer hi vivia un rei. El rei seia, vestit de porpra i d'ermini en un tron molt senzill però majestuós.

- Ah!, vet aquí un súbdit - va exclamar el rei quan va veure el petit príncep.

I el petit príncep es va preguntar:

"¿Com em pot reconèixer si no m'havia vist mai ?"

No sabia que pels reis el món és molt senzill. Tots els homes són súbdits.

- Acosta't, que et vegi millor - li va dir el rei, molt satisfet de poder ser finalment rei d'algú.

El petit príncep va buscar amb els ulls un lloc per seure, però el planeta estava tot ocupat pel magnífic mantell d'ermini. O sigui que es va quedar dret i, com que estava cansat, va badallar.

- Badallar en presència d'un rei és contrari a l'etiqueta - li va dir el monarca -. T'ho prohibeixo.

No puc estar-me'n - va respondre el petit príncep, confús- He fet un viatge molt llarg i no he dormit...

- En aquest cas - va dir el rei - t'ordeno que badallis. Fa anys que no he vist badallar ningú. Per mi els badalls són curiositats. Vinga!, torna a badallar. És una ordre.

- Em fa vergonya... ja no puc... - féu el petit príncep posant-se vermell.

- Hmmm!, hmm! - va fer el rei -. Aleshores t'... t'ordeno que de vegades badallis i de vegades...

S'embarbussava una mica i semblava ofès.

Perquè el rei per sobre de tot volia que se li respectes l'autoritat. No tolerava la desobediència. Era un monarca absolut. Però, com que era molt bo, donava ordres raonables.

"Si ordenava", solia dir, "si ordenava a un general que es transformés en ocell marí i el general no m'obeís, no seria culpa del general. Seria culpa meva".

- ¿ Puc seure ? va demanar tímidament el petit príncep.

- T'ordeno que seguis - li va respondre el rei, que va recollir majestuosaament un faldó del mantell d'ermíni.

Però el petit príncep estava sorprès. El planeta era minúscul. ¿Sobre què devia regnar, el rei ?

- Senyor - li va dir - perdoneu-me si us pregunto...

- T'ordeno que em preguntis - va afanyar-se a dir el rei.

- Senyor... ¿ Sobre què regneu ?

- Sobre tot - va respondre el rei, amb gran senzillesa.

- ¿ Sobre tot ?

El rei, amb un gest discret, va indicar el seu planeta, els altres planetes i les estrelles.

- ¿ Sobre tot això ? - va dir el petit príncep.

- Sobre tot això... - va respondre el rei.

Perquè no era sols un monarca absolut, també era un monarca universal.

- ¿ I les estrelles us obeeixen ?

- Es clar - va dir el rei -. Obeeixen immediatament. No tolero la indisciplina.

Un poder tan gran va meravellar el petit príncep. Si l'hagués tingut ell, hauria pogut presenciar, no pas quaranta-quatre, sinó setanta-dues, o fins i tot dues-centes postes de sol el mateix dia, sense haver de moure mai la cadira ! I com que estava una mica trist per culpa del record del seu petit planeta abandonat, es va atrevir a sol·licitar una gràcia al rei:

-Voldria veure una posta de sol... Feu-me el favor... Ordeneu al sol que es pongui...

- Si jo ordenava a un general que volés d'una flor a l'altra com si fos una papallona, o que escrivís una tragèdia, o que es transformés en ocell marí, i el general no executava l'ordre rebuda, ¿qui en tindria la culpa, ell o jo?

- Serieu vós - va dir el petit príncep convençut.

- Exactament. A cadascú se li ha d'exigir el que cadascú pot oferir - va continuar el rei -. L'autoritat reposa, en primer lloc, sobre la raó. Si ordenes al teu poble que vagi a llançar-se a mar, farà la revolució. Jo tinc dret a exigir obediència perquè les meves ordres són raonables.

- ¿ I la meva posta de sol que ? - va recordar el petit príncep que no oblidava mai cap pregunta, un cop l'havia feta.

- La tindràs, la posta de sol. Jo l'exigiré. Però esperaré, amb la meva ciència de governar, que les

condicions siguin favorables.

- ¿ I això quan serà ? - es va informar el petit príncep.

- Hmm! hmm! - li va respondre el rei, que primer de tot va consultar un calendari gruixut -, hmm!, hmm!, serà cap a... cap a... serà aquest vespre cap a les set quaranta! I ja veuràs com seré ben obeït.

El petit príncep va badallar. Trobava a faltar la posta de sol que no havia tingut. I a més ja s'avorria un mica:

- No hi tinc res mes a fer, aquí - va dir al rei -. Me'n torno a anar.

- No te'n vagis - va respondre el rei, que estava tan satisfet de tenir un súbdit -. No te'n vagis, et faig ministre!

- ¿ Ministre de què ?

- De... de justícia !

- Però si no hi ha ningú per jutjar !

- No ho sabem - va dir el rei -. Encara no he fet la volta al meu reialme. Sóc molt vell, no tinc lloc per una carrossa i caminar em cansa.

- Oh, però jo sí que ho he vist - va dir el petit príncep, abocant-se a ventar un cop d'ull a l'altra banda del planeta -. Allà tampoc hi ha ningú.

- Doncs et jutjaràs tu mateix - va respondre el rei -. És la cosa més difícil. És molt més difícil jutjar-se un mateix que jutjar els altres. Si arribes a jutjar-te bé és que ets un autèntic savi.

- Jo - va dir el petit príncep -, em puc jutjar a mi mateix a qualsevol lloc. No cal que visqui aquí.

- Hmm!, hmm! - va dir el rei -, em sembla que en algun lloc del meu planeta hi ha una rata vella. La sento de nit. Podràs jutjar la rata. De tant en tant la pots condemnar a mort. Així la seva vida dependrà de la teva justícia. Però cada vegada li perdonaràs la vida per estalviar-la. Només n'hi ha una.

- A mi - va respondre el petit príncep -, no m'agrada condemnar a mort i em sembla molt que me'n vaig.

- No - va dir el rei.

Però el petit príncep, que havia acabat els preparatius, no va voler entristir el vell monarca:

- Si la vostra Majestat desitja ser obeïda puntualment, em podria donar una ordre raonable. Per exemple, em podria ordenar que me n'anés abans d'un minut. Em sembla que les condicions són favorables...

Com que el rei no responia, el petit príncep primer va dubtar, però després, amb un sospir, se'n va anar.

- Et faig ambaixador - es va afanyar a cridar el rei aleshores. Tenia un aire de molta autoritat.

"Les persones grans són molt estranyes", es va dir el petit príncep, a si mateix, durant el viatge.

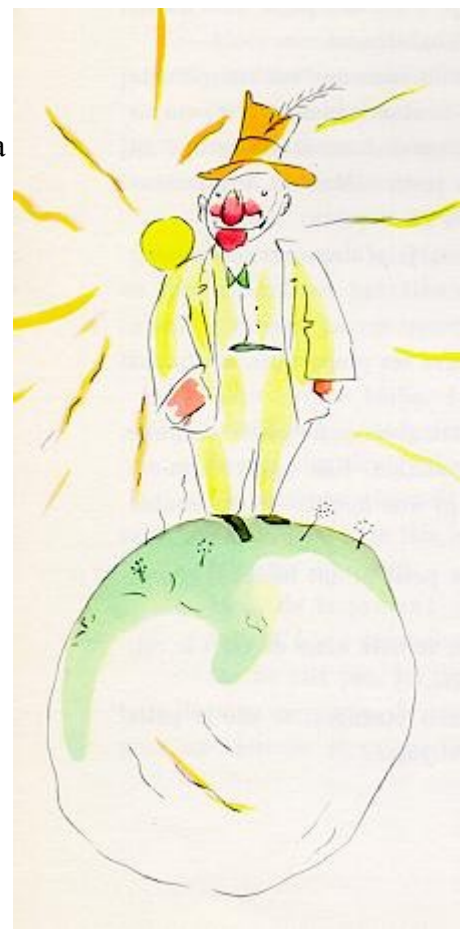
Capítol XI

Al segon planeta hi vivia un vanitós:

- Ah!, ah! Mira, la visita d'un admirador! - va exclamar de lluny el vanitós així que va veure el petit príncep.

Perquè, pels vanitosos, els altres homes són admiradors.

- Bon dia - va dir el petit príncep -. Porteu un barret molt divertit.

- És per saludar - li va respondre el vanitós -. És per saludar quan m'aclamen. Malauradament per aquí no hi passa mai ningú.

- ¿ Ah sí ? - va dir el petit príncep, que no ho havia entès.

- Pica de mans, l'una contra l'altra - li va aconsellar aleshores el vanitós.

El petit príncep va picar de mans. El vanitós va saludar modestament alçant el barret.

- Això és més divertit que la visita al rei - es va dir a si mateix el petit príncep. I va tornar a picar de mans. El vanitós va tornar a saludar alçant el barret.

Al cap de cinc minuts d'exercici el petit príncep es va cansar de la monotonia del joc.

- I perquè caigui el barret - va preguntar -, ¿ què s'ha de fer ?

Però el vanitós no el va sentir. Els vanitosos només senten les alabances.

- ¿ Realment m'admires molt ? - va preguntar al petit príncep.

- ¿ Què vol dir admirar ?

- Admirar vol dir reconèixer que sóc l'home més ben plantat, més ben vestit, més ric i més intel·ligent del planeta.

- Però si només hi ets tu sol, al teu planeta!

- Fes-me aquest favor. Admira'm de totes maneres!

- T'admiro - va dir el petit príncep, arronsant una mica les espatlles -, ¿ però de què et pot servir, això ?

I el petit príncep se'n va anar

"Decididament, les persones grans són molt estranyes", es va dir a si mateix durant el viatge.

Capítol XII

Al planeta següent hi vivia un bevedor. Aquesta visita va ser molt curta, però va fer caure el petit príncep en una gran malenconia:

- ¿ Què hi fas aquí ? - va dir al bevedor, que va trobar instal·lat en silenci davant d'una col·lecció d'ampolles buides i d'una col·lecció d'ampolles plenes.

- Bec - va respondre el bevedor amb aire lúgubre.

- ¿ Per què beus ? - li va preguntar el petit príncep.

- Per oblidar - va respondre el bevedor.

- ¿ Per oblidar que ? - va voler saber el petit príncep, que ja el planyia.

- Per oblidar que tinc vergonya - va confessar el bevedor, acotant el cap.

- ¿ Vergonya de què ? - va demanar el petit príncep, que tenia ganes d'ajudar-lo.

- Vergonya de beure! - va concloure el bevedor, que es va tancar definitivament en silenci.

I el petit príncep se'n va anar, perplex.

"Decididament, les persones grans són estranyíssimes", es deia a si mateix durant el viatge.

Capítol XIII

El quart planeta era d'un home de negocis. Aquest home estava tan enfeinat que ni tan sols va aixecar el cap quan va arribar el petit príncep.

- Bon dia - li va dir aquest -. Teniu el cigarret apagat.

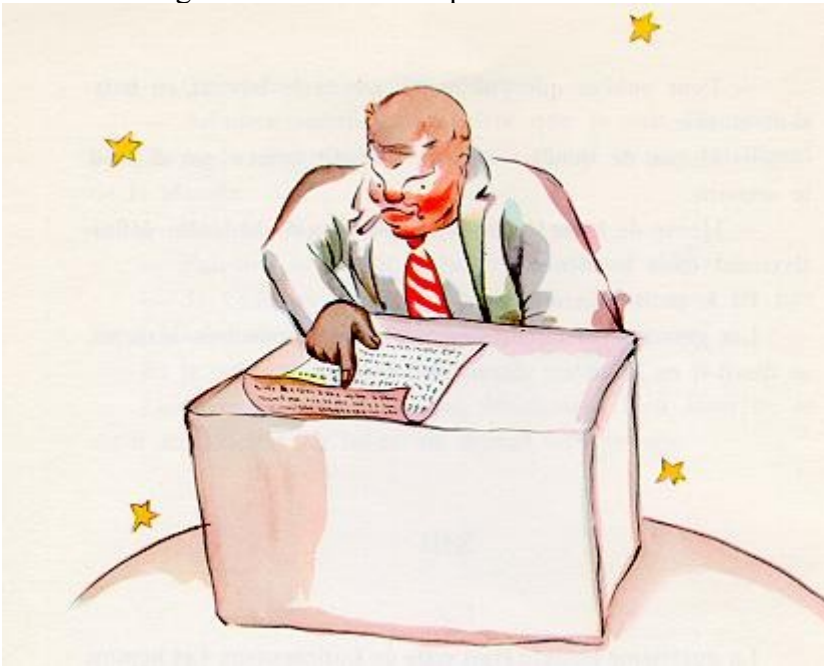
- Tres i dos fan cinc. Cinc i set, dotze. Dotze i tres, quinze. Bon dia. Quinze i set, vint-i-dos. Vint-i-dos i sis, vint-i-vuit. No tinc temps d'encendre'l. Vint-i-sis i cinc, trenta-un. Uf! O sigui que són cinc-cents un milions sis-cents vint-i-dos mil set-cents trenta-un.

- ¿Cinc-cents milions de què ?

- ¿ Eh ? ¿ Encara ets aquí ? Cinc-cents un milions de... Ja no ho sé... Tinc tanta feina ! Sóc seriós, jo, no m'entretinc amb bestieses ! Dos i cinc, set...

- ¿ Cinc-cents un milions de què ? - va repetir el petit príncep, que no havia renunciat mai de la vida a una pregunta, un cop l'havia feta.

L'home de negocis va aixecar el cap:

- Fa cinquanta-quatre anys que visc en aquest planeta i només he estat destorbat tres vegades. La primera, fa vint-i-dos anys, va ser un borinot que vés a saber d'on havia caigut. Feia un soroll espantós i em vaig equivocar quatre vegades en una suma. La segona vegada, fa onze anys, va ser un atac de reuma. No faig prou exercici. No tinc temps de passejar. Sóc seriós, jo. La tercera... és aquesta! Deia, doncs, cinc-cents un milions...

- ¿ Milions de què ?

L'home de negocis va entendre que no hi havia cap esperança de pau:

- Milions d'aquestes cosetes que es veuen de vegades al cel.

- ¿ Mosques ?

- No, home, no, unes cosetes que brillen.

- ¿ Abelles ?

- No. Unes cosetes daurades que fan somiar els ganduls. Però sóc una persona seriosa, jo! No tinc temps de somiar.

- Ah!, ¿ estels ?

- Això mateix. Estels.

- ¿ I què fas amb els cinc-cents milions d'estels ?

- Cinc-cents un milions sis-cents vint-i-dos mil set-cents trenta-un. Sóc seriós, jo, sóc precís.

- ¿ I que en fas dels estels ?

- ¿ Que què en faig ?

- Sí.

- Res. Els posseeixo.

- ¿ Posseeixes els estels ?

- Sí.

- Però si ja he vist un rei que...

- Els reis no posseeixen res. "Regnen sobre". És molt diferent.

- ¿ I de què et serveix posseir els estels ?

- Em serveix per ser ric.

- ¿ I de què et serveix ser ric ?

- Per comprar altres estels, si algú en troba.

"Aquest", es va dir el petit príncep, "raona una mica com el borratxo"

Però li va continuar fent preguntes:

- ¿ Com es poden posseir els estels ?

- ¿ De qui són ? - va replicar, malcarat, l'home de negocis.

- No ho sé. De ningú.

- Doncs aleshores són meus, jo hi he pensat primer.

- I ja n'hi ha prou ?

- És clar. Quan et trobes un diamant que no és de ningú, és teu. Quan et trobes una illa que no és de ningú, és teva. Quan ets el primer que té una idea, la fas patentar: és teva. I jo posseeixo els estels, perquè ningú abans que jo, no ha pensat a posseir-los.

- Es ben cert - va dir el petit príncep -. ¿ I què en fas ?

- Els administro. Els compto i els recompto - va dir l'home de negocis -. És difícil. Però sóc un home seriós!

El petit príncep encara no estava satisfet.

- Jo, si tinc un mocador, me'l puc posar al voltant del coll i endur-me'l. Si tinc una flor, la puc collir i endur-me-la, Però tu no pots collir els estels!

- No, però els puc dipositar al banc.

- Què vol dir això ?

- Vol dir que escric en un paperet la quantitat d'estels que tinc. I després tanco aquest paper amb clau en un calaix.

- ¿ I ja està ?

- Ja n'hi ha prou !

"És divertit", va pensar el petit príncep. "És bastant poètic. Però no és gaire seriós".

El petit tenia unes idees sobre les coses serioses molt diferents de les persones grans.

- Jo - va afegir -, tinc una flor i la rego cada dia. Tinc tres volcans i els escuro cada setmana. Perquè també escuro el que està apagat. No se sap mai. Els és útil als volcans i li és útil a la flor, que jo els posseeixi. Però tu no ets útil als estels.

L'home de negocis va obrir la boca però no va saber què respondre, i el petit príncep se'n va anar.

"Decididament, les persones grans són d'allò més extraordinàries", es deia a si mateix durant el viatge.

Capítol XIV

El cinquè planeta era molt curiós. Era el més petit de tots hi havia el lloc just per encabir-hi un fanal i un fanaler. El petit príncep no acabava d'explicar-se de què podien servir, allà al mig del cel, en un planeta sense cases ni habitants, un fanal i un fanaler. De tota manera, es va dir a si mateix:

- Pot ser que aquest home sigui absurd. Però és menys absurd que el rei, que el vanitós, que l'home de negocis i que el bevedor. Almenys fa una feina que té sentit. Quan encén el fanal és com si fes néixer una estrella nova, o una flor. Quan apaga el fanal, fa adormir la flor o l'estrella. És una ocupació molt bonica. És realment útil perquè és bonica.

Quan va abordar el planeta va saludar respectuosament el fanaler:

- Bon dia. Per què acabes d'apagar el fanal?

- És una consigna —va respondre el fanaler—. Bon dia.

- Què és la consigna?

- Que apagui el fanal. Bona nit.

I el va tornar a encendre.

- Però per què l'has encès, ara?

- És la consigna —va respondre el fanaler.

- No ho entenc —va dir el petit príncep.

- No hi ha res a entendre —va dir el fanaler—. La consigna és la consigna. Bon dia.

I va apagar el fanal.

Després es va eixugar el front amb un mocador de quadres vermells.

- Faig un ofici terrible. Abans era raonable. L'apagava al matí i l'encenia al vespre. Tenia la resta del dia per descansar, i la resta de la nit per dormir...

- I després d'això va canviar la consigna?

- La consigna no ha canviat —va dir el fanaler—. Aquest és el drama! Cada any el planeta gira més i més de pressa i la consigna no ha canviat!

- I? —va dir el petit príncep.

- I ara que fa una volta cada minut ja no tinc ni un segon de repòs. L'encenc i l'apago una vegada per minut!

- Que bo! A casa teva els dies duren un minut!

- De bo, res —va dir el fanaler—. Ja fa un mes que estem parlant.

- Un mes?

- Sí. Trenta minuts. Trenta dies! Bona nit.

I va tornar a encendre el fanal.

El petit príncep se'l va mirar i li va agradar aquell fanaler que era tan fidel a la consigna. Va recordar les postes de sol que anava a buscar abans, fent córrer la cadira. Va voler ajudar el seu amic:

- Saps... sé una manera perquè descansis quan vulguis...

- Sempre ho vull —va dir el fanaler.

Perquè es pot ser fidel i mandrós alhora.

El petit príncep va continuar:

- El teu planeta és tan petit que amb tres gambades en fas la volta. Només cal que caminis bastant a poc a poc per quedar-te sempre al sol. Quan vulguis descansar, camines... i així el dia durarà tant com vulguis.

- No hi guanyo gaire res —va dir el fanaler—. El que m'agrada, a la vida, és dormir.

- Sí que és mala sort —va dir el petit príncep.

- Sí que és mala sort —va dir el fanaler—. Bon dia.

I va apagar el fanal.

- Aquest —es va dir el petit príncep mentre continuava el viatge més enllà—, aquest, tots els altres el menystindrien: el rei, el vanitós, el bevedor, l'home de negocis. Però és l'únic que no em sembla ridícul. Potser és perquè no es cuida només d'ell mateix.

Va fer un sospir de recança i es va dir:

- Aquest és l'únic de qui m'hauria pogut fer amic. Però té un planeta realment massa petit. No hi ha lloc per dos...

El que el petit príncep no es gosava confessar era que si li sabia greu deixar aquell planeta beneït era, sobretot, per les mil quatre-cents quaranta postes de sol cada vint-i-quatre hores!

Capítol XV

El sisè planeta era un planeta deu vegades més gran. Hi vivia un senyor vell que escrivia uns llibres immensos.

- Mira! Aquí tenim un explorador! —va exclamar en veure el petit príncep.

El petit príncep es va asseure sobre la taula i va respirar una mica. Ja havia viatjant tant!

- D'on vénis? —li va dir el senyor vell.

- Què és aquest llibre tan gros? —va dir el petit príncep—. Què hi feu aquí?

- Sóc geògraf —va dir el senyor vell.

- Què és un geògraf?

- És un savi que sap on són els mars, els rius, les ciutats, les muntanyes i els deserts.

- Això sí que és interessant —va dir el petit príncep. Això sí que és un ofici de veritat!

I va ventar un cop d'ull al voltant seu, al planeta del geògraf. Encara no havia vist mai un planeta tan majestuós.

- És molt bonic el vostre planeta. Què hi ha oceans?

- No ho puc saber —va dir el geògraf.

- Ah! (El petit príncep estava decebut.) i muntanyes?

- No ho puc saber —va dir el geògraf.

- I ciutats i rius i deserts?

- No ho puc saber, tampoc —va dir el geògraf.

- Però sou geògraf!

- És veritat —va dir el geògraf—, però no sóc explorador. I no tinc ni un sol explorador. No és pas el geògraf que va fer el recompte de les ciutats, dels rius, de les muntanyes, dels mars, dels oceans i dels deserts. El geògraf és massa important per dedicar-se a vagarejar. No abandona el seu despatx. Però hi rep els exploradors. Els interroga i pren nota dels seus records. I si els records d'algun explorador li semblen interessants, fa fer una investigació sobre la moralitat de l'explorador.

- Per què?

- Perquè un explorador que expliqués mentides provocaria catàstrofes als llibres de geografia. I un explorador que begués també.

- Per què?

- Perquè els borratxos hi veuen doble. I aleshores el geògraf faria constar dues muntanyes on només n'hi ha una.

- Conec algú que seria mal explorador —va dir el petit príncep.

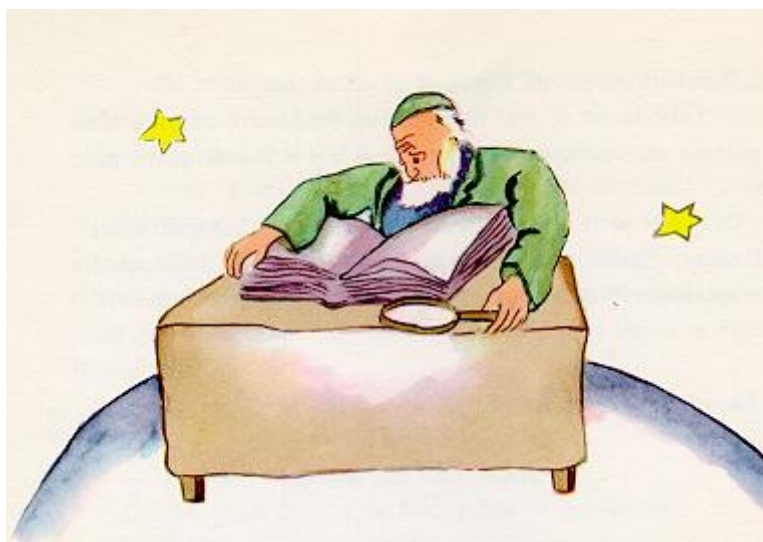
- És possible. Així. Doncs, si la moralitat de l'explorador sembla bona, es fa una investigació sobre el descobriment que ha fet.

- Es va a veure?

- No. És massa complicat. Però s'exigeix a l'explorador que aporti proves. Per exemple, si es tracta del descobriment d'una gran muntanya, se li exigeix que en porti pedres grosses.

Tot d'una el geògraf es va emocionar:

- Però, tu vénis de lluny! Ets explorador! Em descriuràs el teu planeta!

I el geògraf va obrir el seu registre i va fer punta al llapis. Els relats dels exploradors, primer s'apunten amb llapis. Per escriure'ls amb tinta s'espera que l'explorador hagi portat proves.

- I doncs? —va interrogar el geògraf.

- Oh! —va dir el petit príncep—, no és gaire interessant, és molt petit. Tinc tres volcans. Dos volcans en activitat i un volcà apagat. Però no se sap mai.

- No se sap mai —va dir el geògraf.

- També tinc una flor.

- No apuntem flors —va dir el geògraf.

- Per què no!? És el més bonic!

- Perquè les flors són efímeres.

- Què vol dir <<efímer>>?

- Les geografies —va dir el geògraf—, són els llibres més preciosos de tots els llibres. No passen mai de moda. És molt estrany que una muntanya canviï de lloc. És molt estrany que un oceà es quedi sense aigua. Nosaltres escrivim coses eternes.

- Però els volcans apagats es poden despertar —va interrompre el petit príncep—. Què vol dir <<efímer>>?

- Que els volcans estiguin apagats o que estiguin encesos ens és igual —va dir el geògraf—. Per nosaltres el que compta és la muntanya. Aquesta no canvia.

- Però que vol dir <<efímer>>? —va repetir el petit príncep, que no havia renunciat mai de la vida a cap pregunta, un cop l'havia feta.

- Vol dir <<que l'amenaça una desaparició propera>>.

- A la meua flor l'amenaça una desaparició propera?

- És clar.

La meua flor és efímera —es va dir el petit príncep—, només té quatre espines per defensar-se del món! I jo l'he deixada tota sola a casa!

Aquest va ser el primer moment de recança que va tenir. Però es va tornar a animar:

- Què m'aconseieu que vagi a visitar? —va preguntar.

- El planeta Terra —li va respondre el geògraf—. Té bona reputació...

I el petit príncep se'n va anar pensant en la seva flor.

Capítol XVI

El setè planeta, doncs, fou la Terra.

La Terra no és un planeta qualsevol! S'hi compten cent onze reis (sense oblidar, naturalment, els reis negres), set mil geògrafs, nou-cents mil homes de negocis, set milions i mig de borratxos, tres-cents onze milions de vanitosos, és a dir, aproximadament uns dos mil milions de persones grans. Per donar-vos una idea de les dimensions de la Terra us diré que abans que s'inventés l'electricitat

calia mantenir-hi, entre tots sis continents, un veritable exèrcit de quatre-cents setanta-dos mil cinc-cents onze fanalers.

Vist una mica de lluny, feia un efecte magnífic. Els moviments d'aquest exèrcit estaven coordinats com els d'un ballet d'òpera. Primer els tocava el torn als fanalers de Nova Zelanda i d'Austràlia. Aquests, després d'haver encès els fanals, se n'anaven a dormir. Aleshores els tocava entrar a la dansa als fanalers de la Xina i de Sibèria. Després aquests també s'escapolien entre bastidors. Aleshores els tocava als fanalers de Rússia i de les Índies. Després als de l'Àfrica i d'Europa. Després als de l'Amèrica del Sud. Després als de l'Amèrica del Nord. I no s'equivocaven mai en l'ordre d'entrada en escena. Era impressionant.

Només el fanaler de l'únic fanal del pol Nord i el seu col·lega de l'únic fanal del pol Sud duien una vida tranquil·la i despreocupada: treballaven dos cops a l'any.

Capítol XVII

Quan un es vol fer l'espavilat, de vegades diu alguna mentida. No he estat gaire honest en parlar-vos dels fanalers. Podria donar una idea falsa del nostre planeta als qui no els coneixen. Els homes ocupen molt poc lloc a la terra. Si els dos mil milions d'habitants que poblen la terra s'estiguessin drets i una mica estrets, com si fossin en un míting, cabrien tranquil·lament en una plaça pública de vint milles de llarg per vint d'ample. Es podria encabir tota la humanitat a l'illot més petit del Pacífic.

Les persones grans, naturalment, no us creuran. Es pensen que ocupen molt de lloc. Es consideren importants com baobabs. Per tant, aconselleu-los que facin càlcul. Adoren les xifres: els agradarà. Però no perdeu el temps amb aquesta feinada. No val la pena. Em teniu confiança.

Per això el petit príncep, un cop a terra, va quedar molt sorprès de no veure ningú. Quan ja tenia por d'haver-se equivocat de planeta, un anell de color de lluna es va bellugar a la sorra.

- Bona nit —va fer el petit príncep, per si de cas.

- Bona nit —va fer la serp.

- A quin planeta he anat a parar? —va preguntar el petit príncep.

- A la Terra, a l'Àfrica —va respondre la serp.

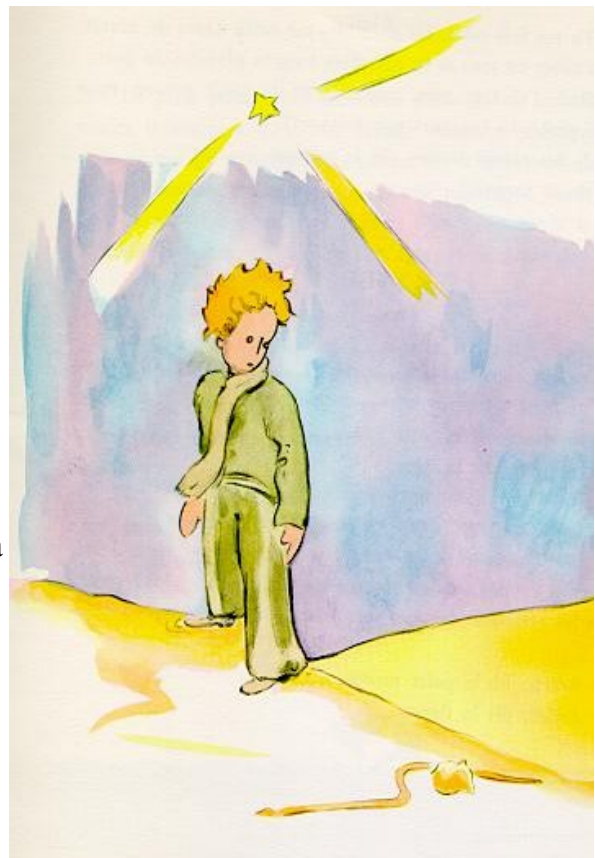
- Ah!... o sigui que no hi ha ningú a la Terra?

- Això és el desert. Als deserts no hi ha ningú. La Terra és gran —va dir la serp.

El petit príncep va seure en una pedra i va alçar els ulls al cel.

- Em pregunto —va dir— si les estrelles estan il·luminades perquè cadascú algun dia pugui trobar la seva. Mira el meu planeta. El tenim just a sobre... però que lluny!

- És bonic! —va dir la serp—. Què hi vens a fer, aquí?

- Tinc problemes amb una flor —va dir el petit príncep.
- Ah! —va fer la serp. I van callar.
- On són els homes? —va continuar finalment el petit príncep—. M'hi trobo una mica sol al desert.
- Entre els homes també t'hi trobes sol —va dir la serp. El petit príncep se la va mirar una bona estona:
- Ets una bèstia ben curiosa —li va dir al final—, prima com un dit...
- Però sóc més poderosa que el dit d'un rei —va dir la serp. El petit príncep va fer un somriure:
- No ets gaire poderosa... no tens ni potes... no pots viatjar.
- Puc portar-te més lluny que un vaixell —va dir la serp.

Es va entortolligar al voltant del turmell del petit príncep, com un braçalet d'or:

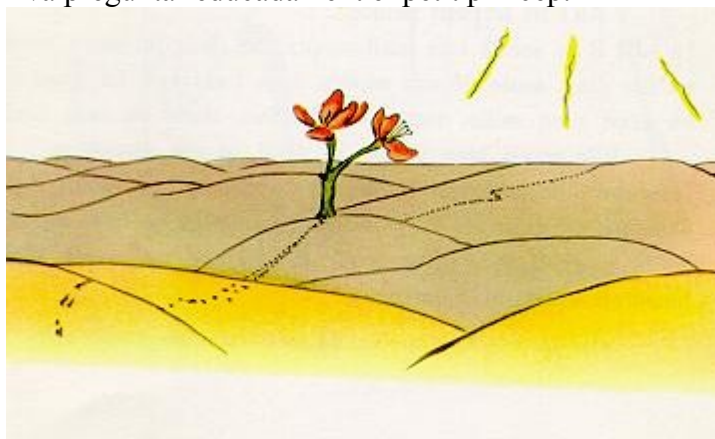
- Els que toco, els torno a terra d'on van sortit —va afegir—. Però tu ets pur i véns d'una estrella... El petit príncep no va respondre res.
- Em fas pena, tan dèbil, en aquesta Terra de granit. Un dia, si trobes a faltar massa el teu planeta, et puc ajudar. Puc...
- Oh! Ja t'he entès perfectament —va fer el petit príncep—, però per què parles sempre amb enigmes?
- Els resolc tots —va dir la serp.

I van callar.

Capítol XVIII

El petit príncep va travessar el desert i només va trobar una flor. Una flor de tres pètals, una flor de no res...

- Bon dia —va dir el príncep.
- Bon dia —va dir la flor.
- On són els homes? —va preguntar educadament el petit príncep.

La flor, un dia havia vist passar una caravana:

- Els homes? Em sembla que n'hi ha sis o set. Els vaig veure fa anys. Però no saps mai on trobarlos. El vent els passeja. No tenen arrels, això els destorba molt.
- Adéu —va fer el petit príncep.
- Adéu —va dir la flor.

Capítol XIX

El petit príncep va pujar a una muntanya alta.

Les úniques muntanyes que havia conegut mai eren els tres volcans que li arribaven al genoll. I el volcà apagat el feia servir de tamboret. <Des d'una muntanya alta com aquesta —es va dir— podré veure d'un sol cop d'ull tot el planeta i tots els homes...> però només va veure agulles de roca molt esmolades.

- Bon dia —va dir per si de cas.
- Bon dia... bon dia... bon dia... —va respondre l'eco.
- Qui sou? —va dir el petit príncep.
- Qui sou... qui sou... qui sou... —va respondre l'eco.
- Sigueu amics meus, estic sol —va dir.
- Estic sol... estic sol... estic sol... —va respondre l'eco.

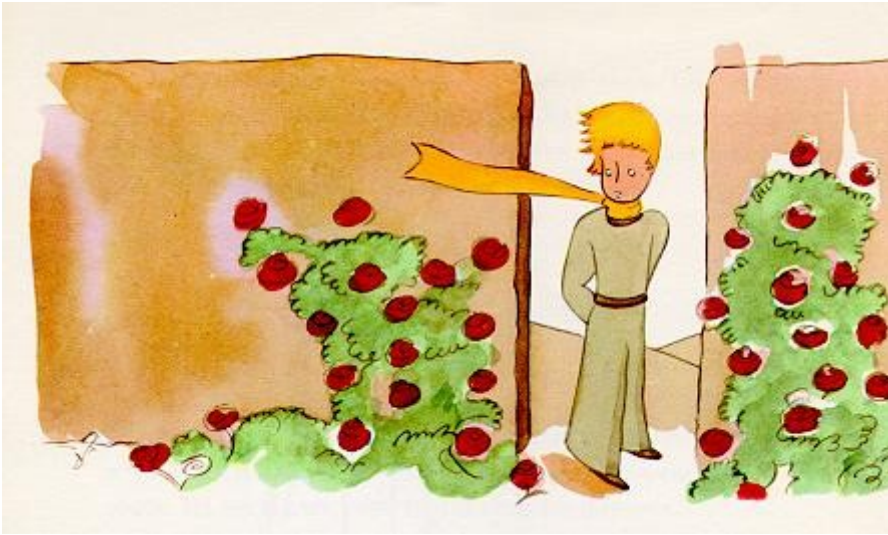
<<Quin planeta més curiós!>>, va pensar aleshores.

<<És tot sec, i tot punxegut i tot salat. I els homes no tenen imaginació. Repeteixen el que els dius... A casa tenia una flor: sempre era la primera de parlar.>>

Capítol XX

Però resulta que el petit príncep, després d'haver caminat durant molt de temps a través de la sorra, de les pedres i de la neu, va acabar descobrint un camí. I tots els camins van a parar als homes.

Era un jardí florit de roses.

— Bon dia - van dir les roses.

El petit príncep se les va mirar. Totes semblaven a la seva flor.

- Qui sou? —els va preguntar, estupefacte.

- Som roses —van dir les roses.

- Ah! —féu el petit príncep...

I es va sentir molt desgraciat. La seva flor li havia explicat que era l'única de l'univers de la seva espècie. I heus aquí que n'hi havia cinc mil, totes semblants, en un sol jardí!

<Com s'enfadaria>, es va dir, <si veiés això... tossiria molt i faria riure que es mor per defugir el ridícul. I a mi em tocava fer veure que la cuido, perquè si no, per humiliar-me a mi també, es deixaria morir de veritat...>

Després també es va dir: <Em pensava que era ric d'una flor única i només posseeixo una rosa ordinària. Això i els tres volcans que m'arriben al genoll, i un dels quals potser està apagat per sempre, no em fa ser un príncep gaire important.> I, ajagut a l'herba, va plorar.

Capítol XXI

Aleshores va ser quan va aparèixer la guineu.

- Bon dia —va dir la guineu.

- Bon dia —va respondre educadament el petit príncep, que es va girar, però no va veure res.

- Sóc aquí —va dir la veu—, sota la pomera...

- Qui ets? —va dir el petit príncep—. Ets molt bonica...

- Sóc una guineu —va dir la guineu.

- Vine a jugar amb mi —li va proposar el petit príncep—. Estic tan trist...

- No puc jugar amb tu —va dir la guineu—. No estic domesticada.

- Ah!, perdona —va fer el petit príncep.

Però després va reflexionar, va afegir:

- Què vol dir "domesticar"?

- Tu no ets d'aquí —va dir la guineu—, què busques?

- Busco els homes —va dir el petit príncep—. Què vol dir "domesticar"?

- Els homes —va dir la guineu—, tenen escopetes i cacen. És molt empipador. També crien gallines. És l'única cosa interessant que fan. Busques gallines?

- No —va dir el petit príncep—. Busco amics. Què vol dir "domesticar"?

- És una cosa massa oblidada —va dir la guineu—. Vol dir "crear lligams"...

- Crear lligams?

- És clar —va dir la guineu—. Per mi, de moment només ets un nen igual que cent mil altres nens. I no et necessito. I tu tampoc no em necessites. Per tu només sóc una guineu igual que cent mil altres guineus. Però, si em domesticques, ens necessitarem l'un a l'altre. Per mi seràs únic al món. Per tu, jo seré única al món...

- Ja ho començo a entendre —va dir el petit príncep—. Hi ha una flor... em penso que m'ha domesticat...

- Pot ser —va dir la guineu—. A la Terra s'hi veuen tota mena de coses...

- Oh!, no és pas a la Terra —va dir el petit príncep.

La guineu va semblar molt intrigada:

- En un altre planeta?

- Sí.

- Hi ha caçadors, en aquest planeta?

- No.

- És interessant això! I gallines?

- No.

- No hi ha res perfecte —va sospirar la guineu.

Però la guineu va tornar a la seva idea:

- Duc una vida monòtona. Caço gallines, els homes em cacen. Totes les gallines s'assemblen, i tots els homes s'assemblen. Per això m'avorreixo una mica. Però, si em domestiques, la meua vida serà com si li toqués el sol. Coneixeré un soroll de passos que serà diferent de tots els altres. Els altres passos em fan amagar sota terra. El teu em cridarà fora del cau, com una música. I a més, mira! Veus, allà baix, els camps de blat? Jo no menjo pa. Per mi el blat és inútil. Els camps de blat no em recorden res. I això és ben trist! Però tu tens els cabells de color d'or. Aleshores serà meravellós quan m'hauràs domesticat! El blat, que és daurat, em farà pensar en tu. I m'agradarà el soroll del vent entre el blat...

La guineu va callar i va mirar una bona estona el petit príncep:

- Si us plau... domestica'm! —va dir.

- D'acord —va respondre el petit príncep—, però no tinc gaire temps. Tinc amics per descobrir i moltes coses per conèixer.

- Només es coneixen les coses que es domestiquen —va dir la guineu—. Els homes ja no tenen temps de conèixer res. Compren coses fetes als comerciants. Però com que no hi ha comerciants d'amics, els homes ja no tenen amics. Si vols un amic, domestica'm!

- Què s'ha de fer? —va dir el petit príncep.

- S'ha de ser molt pacient —va respondre la guineu. Per començar t'asseuràs una mica lluny de mi, així, a l'herba. Jo et miraré de reüll i tu no diràs res. El llenguatge és una font de malentesos. Però cada dia et podràs asseure una mica més a prop...

L'endemà el petit príncep va tornar.

- Hauria valgut més que tornessis a la mateixa hora —va dir la guineu—. Si véns, per exemple, a les quatre de la tarda, des de les tres ja començaré a ser feliç. A mida que anirà passant l'hora, cada cop em sentiré més feliç'. A les quatre, ja m'agitaré i m'inquietaré; descobriré el preu de la felicitat! Però si véns a qualsevol hora, no sabré mai quan m'he de preparar el cor... Calen ritus.

- Què és un ritu? —va dir el petit príncep.

- També és una cosa massa oblidada —va dir la guineu—. És el que fa que un dia sigui diferent

dels altres dies, una hora, de les altres hores. Hi ha un ritu, per exemple, entre els meus caçadors. El dijous ballen amb les noies del poble. Per això el dijous és un dia meravellós! Me'n vaig a passejar fins a la vinya. Si els caçadors ballessin quan volguessin, tots els dies s'assemblarien i jo no tindria mai vacances.

Així doncs, el petit príncep va domesticar la guineu. I quan es va acostar l'hora d'anar-se'n:

- Ai! —va dir la guineu— ... Ara ploraré.

- És culpa teva —va dir el petit príncep—, jo no et volia cap mal, però tu has demanat que et domesticqués...

- És clar que sí —va dir la guineu.

- Però ara ploraràs! —va dir el petit príncep.

- És clar que sí —va dir la guineu.

- Així no hi surts guanyant res!

- Hi surto guanyant —va dir la guineu—, pel color del blat.

Després va afegir:

- Torna a veure les roses. Entendràs que la teva és única al món. Després vine a dir-me adéu i et regalaré un secret.

El petit príncep va anar a veure les roses.

- No us assembleu gens a la meva rosa, encara no sou res —els va dir—. No us ha domesticat

ningú i no heu domesticat ningú. Sou com era la meva guineu. Només era una guineu igual que cent mil d'altres. Però ens hem fet amics i ara és única al món.

I les roses estaven incòmodes.

- Sou boniques, però esteu buides —va continuar dient—. No es pot morir per vosaltres. És clar, un vianant qualsevol es pensaria que la seva rosa és com vosaltres. Però ella sola és més important que totes vosaltres juntes, perquè és la que he regat. Perquè es la que he posat sota la campana. Perquè és la que protegit amb el paravent. Perquè li he matat les erugues (menys dues o tres per les papallones). Perquè és la que escoltat queixar-se, o presumir, o fins i tot de vegades callar. Perquè és la meva rosa.

I va tornar amb la guineu:

- Adéu —li va dir...

- Adéu —va dir la guineu—. Aquí tens el meu secret. És molt senzill: només s'hi veu bé amb el cor. L'essencial és invisible als ulls.

- L'essencial és invisible als ulls —va repetir el petit príncep, per recordar-se'n.

- És el temps que has perdut amb la rosa, que la fa tan important.

- És el temps que he perdut amb la rosa... —va fer el petit príncep, per recordar-se'n.

- Els homes han oblidat aquesta veritat —va dir la guineu—. Tu no l'has oblidat. Et fas responsable per sempre d'allò que has domesticat. Ets responsable de la teva rosa...

- Sóc responsable de la meva rosa... —va repetir el petit príncep, per recordar-se'n.

Capítol XXII

- Bon dia —va dir el petit príncep.

- Bon dia —va dir el guardaagulles.

- Què fas aquí? —va dir el petit príncep.

- Trio els viatgers, en paquets de mil —va dir el guardaagulles. Engego els trens que els transporten, ara cap a la dreta, ara cap l'esquerra.

I un exprés il·luminat, retronjint com el tro, va fer tremolar la caseta del canvi d'agulles.

- Tenen molta pressa —va dir el petit príncep—. Què busquen?

- L'home de la locomotora mateix ho ignora —va dir el guardaagulles.

I un segon exprés il·luminat va retronjir en sentit invers.

- Ja tornen? —va preguntar el petit príncep.

- No són els mateixos —va dir el guardaagulles. És un intercanvi.

- Què no estaven contents, allà on eren?

- No s'està mai content allà on s'és —va dir el guardaagulles.

I va retronjir el tro d'un tercer exprés il·luminat.

- Persegueixen els primers viatgers? —va preguntar el petit príncep.

- No persegueixen res de res —va dir el guardaagulles—. A dins hi dormen, o bé badallen. Només els nens esclafen el nas contra els vidres.

- Els nens són els únics que saben què busquen —va fer el petit príncep—. Perden el temps amb una nina de drap, que es converteix en una cosa molt important, i si els la prenen, ploren...

- Tenen sort —va dir el guardaagulles.

Capítol XXIII

- Bon dia —va dir el petit príncep.

- Bon dia —va dir el venedor.

Era un venedor de pastilles perfeccionades que calmen la set. Te n'empasses una cada setmana i ja no tens cap necessitat de beure.

- Per què vens això? —va dir el petit príncep.

- És un gran estalvi de temps —va dir el venedor—. Els experts han fet càlculs. S'estalvien cinquanta-tres minuts cada setmana.

- I què es fa amb aquests cinquanta-tres minuts?

- Cadascú en fa el que vol...

<Jo>, es va dir el petit príncep, <si tingués cinquanta-tres minuts per gastar, aniria caminant tranquil·lament cap a una font...>

Capítol XXIV

Ja era el vuitè dia de la meua avaria al desert i havia escoltat la història del venedor mentre bevia l'última gota de la meua provisió d'aigua.

- Ah! —vaig dir al petit príncep—, són molt bonics tots els seus records, però encara no he reparat l'avió, no em queda res per beure, i també estaria molt content si pogués anar tranquil·lament cap a

una font!

- La meva amiga la guineu —em va dir...

- Ei, jovenet, ara no es tracta de la guineu!

- Per què?

- Perquè ens morirem de set...

No va entendre aquest raonament, em va respondre:

- És bo haver tingut un amic, encara que un s'hagi de morir. Estic molt content, jo, d'haver tingut una amiga guineu...

<No mesura el perill>, em vaig dir. <No té mai gana ni set. Amb una mica de sol en té prou...>

Però em va mirar i va respondre al meu pensament:

- Jo també tinc set... busquem un pou...

Vaig fer un gest de cansament: és absurd buscar un pou, a l'atzar, en la immensitat del desert. Malgrat tot, ens vam posar en marxa.

Quan havíem caminant durant hores, en silenci, es va fer de nit i les estrelles es van començar a encendre. Les veia com en un somni, perquè tenia una mica de febre a causa de la set. Les paraules del petit príncep em ballaven a la memòria.

- Així tu també tens set? —li vaig preguntar.

Però no va respondre a la pregunta. Simplement em va dir:

- L'aigua també pot ser bona per al cor...

No vaig entendre la resposta però vaig callar... Ja sabia que no se li havien de fer preguntes.

Estava cansat. Es va asseure. Me li vaig asseure al costat. I, després d'un silenci, va afegir:

- Les estrelles són boniques, gràcies a una flor que no es veu...

Jo vaig respondre <sí, és clar>, i vaig mirar, sense parlar, els plecs de la sorra sota la lluna.

- El desert és bonic —va continuar.

I era cert. Sempre m'ha agradat el desert. T'asseus en una duna de sorra. No es veu res. No se sent res. I tanmateix alguna cosa resplendeix en silenci...

- El que fa bonic el desert —va dir el petit príncep—, és que en algun lloc amaga un pou...

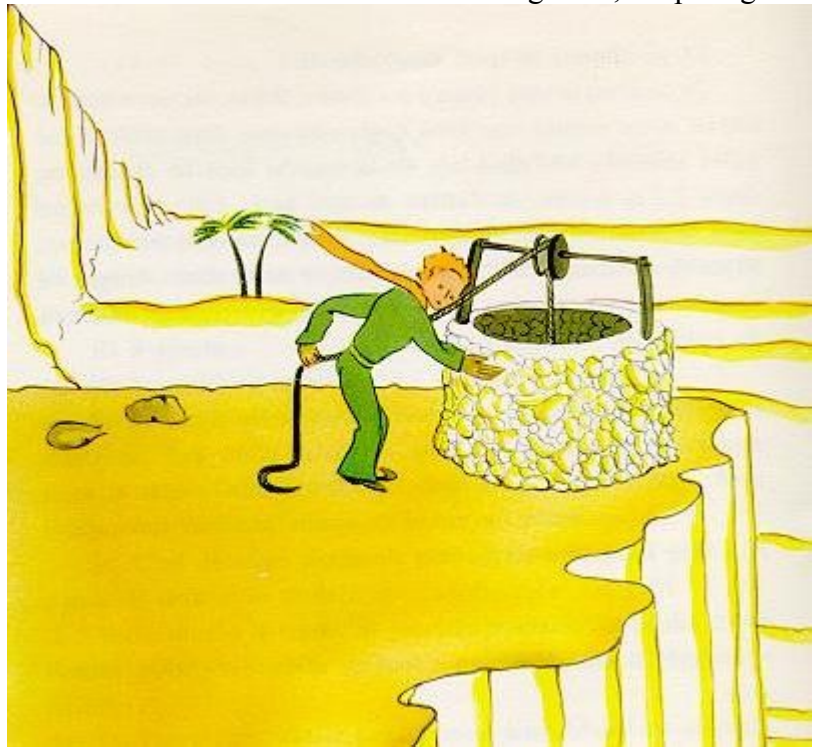
Em va sorprendre entendre tot d'una aquella resplendor misteriosa de la sorra. Quan era petit, vivia en una casa antiga, i la llegenda deia que hi havia un tresor enterrat. Naturalment no el va descobrir mai ningú, ni potser ningú no l'havia buscat. Però la casa on vivia amagava un secret al fons del cor...

- Sí —vaig dir al petit príncep—, tant si es tracta d'una casa, com de les estrelles o del desert, el que fa que tinguin bellesa és invisible!

- Me'n alegro, que estiguis d'acord amb la meva guineu —va dir.

El petit príncep s'adormia, el vaig agafar a coll i vaig continuar el camí. Estava emocionat. Em semblava que duia un tresor fràgil. Fins em va semblar que no hi havia res de més fràgil a la Terra. A la llum de la lluna, mirava aquells ulls tancats, aquells flocs de cabells que tremolaven al vent i em deia: <El que veig només és una escorça. El més important és invisible...>

Els seus llavis entrecoberts van esbossar un mig somriure i em vaig dir: <<El que em commou tant d'aquest petit príncep és la fidelitat a una flor, és la imatge d'una rosa que resplendeix dins seu com una flama d'un llum, fins i tot quan dorm...>> I encara em semblava més fràgil. Bé, cal protegir els

llums: una ventada els pot apagar...

I caminant així, vaig descobrir el pou a trenc d'alba.

Capítol XXV

Els homes —va dir el petit príncep—, s'entaforen a dins dels expressos, però ja no saben què busquen. Aleshores s'agiten i van fent voltes a la sínia...

I va afegir:

- No val la pena...

El pou on havíem arribat no s'assemblava als pous saharians. Els pous saharians són simples forats excavats a la sorra. Aquell era com un pou de poble. Però allà no hi havia cap poble, i em semblava que somiava.

- És estrany —vaig dir el petit príncep—, tot està a punt: la politja, la galleda i la corda...

Va riure, va tocar la corda, va fer girar la politja. I la politja va gemegar com gemega un penell vell quan el vent ha dormit molt de temps.

- Ho sents? —va dir el petit príncep—, estem despertant el pou i canta...

Jo no volia que ell fes cap esforç:

- Deixa'm fer a mi —li vaig dir—, pesa massa per tu.

Lentament vaig fer pujar la galleda a la barana. La vaig col·locar ben dreta. A les orelles em ressonava el cant de la politja i, a l'aigua que encara tremolava, hi veia tremolar el sol.

- Tinc set d'aquesta aigua —va dir el petit príncep—, dóna-me'n...

I vaig entendre què havia estat buscant!

Vaig alçar la galleda fins als seus llavis. Va beure amb els ulls tancats. Tot era com una festa. Aquella aigua era molt més que un aliment. Havia nascut de la caminada sota les estrelles, del cant de la politja, de l'esforç dels meus braços. Era bona per al cor, com un regal. Quan jo era petit, la llum de l'arbre de Nadal, la música de la missa del gall, la dolçor dels somriures feien resplendir així el regal de Nadal que rebia.

- Els homes del teu país —va dir el petit príncep—, cultiven cinc mil roses en un sol jardí... i no hi troben el que busquen...

- No ho troben —vaig respondre...

- I en canvi el que busquen es podria trobar en una sola rosa o en una mica d'aigua...

- I tant —vaig respondre.

I el petit príncep va afegir:

- Però els ulls són cecs. S'ha de buscar amb el cor.

Jo ja havia begut. Respirava bé. La sorra, a la matinada, és de color de mel. Aquest color de mel també em feia feliç. Per què havia de tenir pena...?

- Has de complir la promesa que em vas fer —em va dir fluixet el petit príncep, que se m'havia tornat a asseure al costat.

- Quina promesa?

- Ja ho saps... el morrió per al be... sóc responsable de la flor!

Em vaig treure de la butxaca els esbossos dels dibuixos. El petit príncep els va veure i, rient, va dir:

- Els teus baobabs una mica semblen cols...

- Oh!

Jo que estava tan orgullós dels baobabs!

- La guineu... les orelles que li has fet... semblen una mica com banyes... són massa llargues!

I va tornar a riure.

- Ets injust, jovenet, jo només sabia dibuixar boes tancades i boes obertes.

- Oh!, ja estan bé —va dir—, els nens ja saben de què va.

O sigui que vaig dibuixar un morrió. I tenia el cor encongit mentre l'hi donava:

Tens projectes que no sé...

Però no em va respondre. Em va dir:

- Saps, quan vaig caure a la Terra... demà farà un any...

A continuació, després d'un silenci, va dir:

- Vaig caure molt a prop d'aquí...

I es va posar vermell.

I un altre cop, sense entendre per què, vaig sentir una pena estranya. I em va venir al cap una pregunta:

- Aleshores, no era casualitat que fa vuit dies, el matí que et vaig conèixer, et passegessis així, tot sol, a mil milles de totes les regions habitades? Tornaves al lloc on havies caigut?

El petit príncep es va tornar a posar vermell.

I jo, dubtant, vaig afegir:

- Potser perquè s'acostava l'aniversari?

El petit príncep es va posar vermell de nou. No responia mai a les preguntes, però, quan un es posa vermell, vol dir que "sí", oi?

- Ai! —li vaig dir—, tinc por...

Però em va respondre:

- Ara has de treballar. Has de tornar al teu aparell. T'espero aquí. Torna demà al vespre...

Però jo no estava tranquil. Recordava la guineu. T'arrisques a haver de plorar una mica si t'has deixat domesticar...

Capítol XXVI

Al costat del pou hi havia una ruïna, una paret vella de pedra. Quan vaig tornar de fer la feina, l'endemà al vespre, de lluny vaig veure el petit príncep assegut a dalt, amb les cames penjant. I el vaig sentir enraonar:

- O sigui que no te'n recordes? —deia—. No era ben bé aquí!

Sens dubte una altra veu li va respondre, perquè va replicar:

- Sí! Sí que és el dia, però no és el lloc...

Vaig continuar avançant cap a la paret. Encara no veia ni sentia ningú. Però el petit príncep va tornar a replicar:

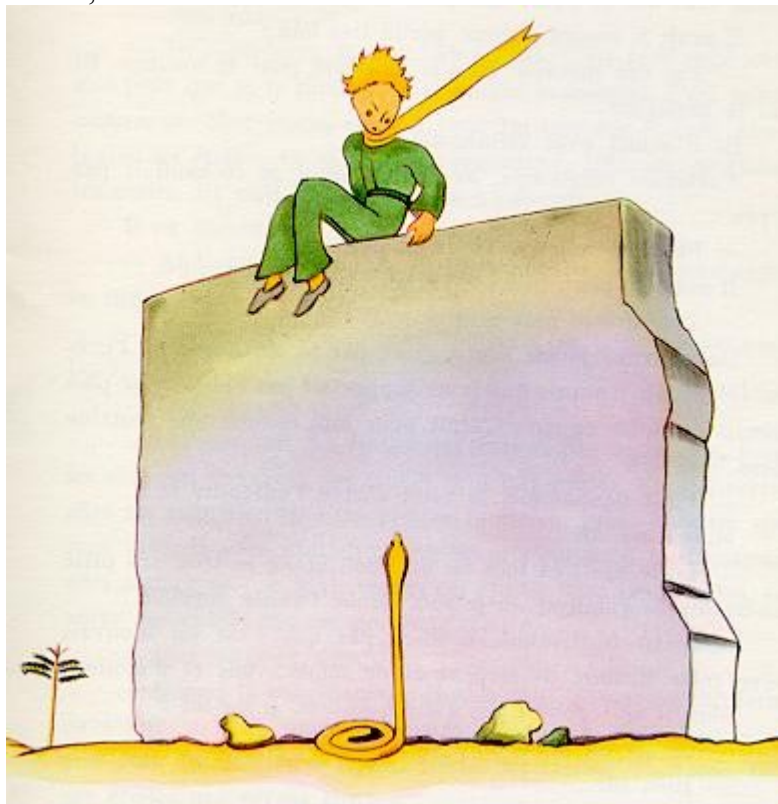
- ... Naturalment. Veuràs on comencen les meves petjades a la sorra. Només cal que m'hi esperis. Vindré aquesta nit.

Ja era a vint metres de la paret i encara no veia res. El petit príncep va dir, després d'un silenci:

- Tens bon verí? Estàs segura de no fer-me patir gaire estona?

Em vaig aturar, amb el cor encongit, però encara no ho entenia.

- Ara, vés-te'n —va dir—, ... vull baixar!

Aleshores jo també vaig abaixar els ulls cap al peu de la paret i vaig fer un bot! Era allà, dreta cap al petit príncep, una d'aquelles serps grogues que t'executen en trenta segons. Mentre em remenava la butxaca per treure'n la pistola, vaig començar a córrer, però amb el soroll que vaig fer la serp es

va deixar lliscar suaument per la sorra, com un doll d'aigua que es mor i, sense afanyar-se gaire, es va esquitllar entre les pedres amb un sorollet metàl·lic.

Vaig arribar a la paret just a temps per rebre als braços el meu petit príncep, blanc com la neu.

- Què és aquesta història! Parles amb serps, ara!

Li havia deslligat la seva eterna bufanda d'or. Li havia mullat les temples i l'havia fet beure. I ara no gosava preguntar-li res. Em va mirar greument i em va envoltar el coll amb els braços. Li sentia batre el cor com el d'un ocell que es mor, quan li han tirat un tret d'escopeta. Em va dir:

- Estic content que hakis trobat el que li faltava al teu aparell. Podràs tornar a casa teva...

- Com ho saps?

Justament li venia a anunciar que, contra tota esperança, la meva feina havia acabat bé!

No va respondre res a la meva pregunta, però va afegir:

- Jo també torno a casa, avui...

Després, malenconiós:

- És molt més lluny... és molt més difícil...

M'adonava prou que passava alguna cosa extraordinària. L'estrenyia entre els braços com un nen petit i, tanmateix, em semblava que ell queia verticalment en un abisme sense que pogués fer res per retenir-lo...

Tenia la mirada seriosa, perduda molt lluny.

- Tinc el teu be. I tinc la caixa del be. I tinc el morrió...

I va somriure amb malenconia.

Vaig esperar molta estona. Sentia que s'escalfava de mica en mica:

- Jovenet, has tingut por...Havia tingut por, i tant! Però va riure fluixet:- Tindré molta més por aquest vespre...

Em tornava a glaçar el sentiment de l'irreparable. I vaig entendre que no suportava la idea de no tornar a sentir mai més aquell riure. Per mi era com una font al desert.

- Jovenet, et vull tornar a sentir riure...

Però em va dir:

- Aquesta nit, farà un any. La meva estrella serà just a sobre del lloc on vaig caure l'any passat...

- Jovenet, oi que és un malson aquesta història de la serp i la cita i l'estrella...?

Però no va respondre a la pregunta. Em va dir:

- El que és important, no es veu...

- És clar...

- És com amb la flor. Si estimes una flor que està en una estrella, a la nit és agradable mirar al cel. Totes les estrelles tenen flors.

- És clar...

- És com amb l'aigua. La que m'has donat per beure era com una música, gràcies a la politja i a la corda... te'n recordes... era bona.

- És clar...- A la nit, miraràs les estrelles. La meva és massa petita perquè et pugui ensenyar on és. Val més així. Per tu la meva estrella serà una de les estrelles. Aleshores, t'agradarà mirar-te-les totes, les estrelles... totes seran amigues teves. I a més et farà un regal...

Va tornar a riure.

- Ah!, jovenet, jovenet, com m'agrada sentir-te riure!

- Justament, serà el meu regal... serà com amb l'aigua...

- Què vols dir?

- La gent té estrelles que no són iguals. Per uns, els que viatgen, les estrelles són guies. Per altres

només són llumets. Per altres, que són savis, són problemes. Pel meu home de negocis eren or. Però totes aquestes estrelles callen. Tu tindràs estrelles com no en té ningú...

- Què vols dir?

- Quan miris el cel, de nit, com que jo viuré en una de les estrelles, com que riuré en una de les estrelles, per tu serà com si totes riguessin. Tindràs estrelles que saben riure!

I va tornar a riure.

- I quan t'hagis consolat (sempre ens acabem consolant) estaràs content d'haver-me conegut. Sempre seràs amic meu. Tindràs ganes de riure amb mi. I de vegades obriràs la finestra, perquè sí, per gust... I els teus amics s'estranyaran molt de veure't riure mirant el cel. Aleshores els diràs: <<Sí, les estrelles sempre em fan riure!>> I es pensaran que ets boig. T'hauré fet una mala passada...

I va tornar a riure.

- Serà com si en comptes d'estrelles t'hagués donat un piló de cascavells que saben riure...

I va tornar a riure. Després es va posar seriós:

- Aquesta nit... saps... no vinguis.

- No et deixaré.

- Semblarà que pateixi... semblarà una mica com si em morís. És així. No vinguis a veure-ho, no val la pena.

- No et deixaré.

Però ell estava preocupat.

- T'ho dic... també per la serp. No t'ha de mossegar... Les serps són dolentes. Poden mossegar per gust...

- No et deixaré.

Però una cosa el va tranquil·litzar:

- És veritat que ja no tenen prou verí per a la segona mossegada...

Aquella nit no el vaig veure posar-se en camí. Va fugir sense fer soroll. Quan el vaig poder atrapar, caminava decidit, amb pas ràpid. Només em va dir:

- Ah!, ets aquí...

I em va agafar la mà. Però es va tornar a turmentar:

- Has fet mal fet. Et faré patir. Semblarà que estigui mort i no serà veritat...

Jo callava.

- Ja ho entens. És massa lluny. No puc endur-me aquest cos. Pesa massa.

Jo callava.

- Però serà com una escorça abandonada. No són pas tristes les escorces velles...

Jo callava.

Es va desanimar una mica. Però va fer un altre esforç:

- Serà bonic, saps. Jo també miraré les estrelles. Totes les estrelles seran pous amb una politja rovellada. Totes les estrelles em donaran beure...

Jo callava.

- Serà tan divertit! Tu tindràs cinc-cents milions de cascavells i jo tindrè cinc-cents milions de fonts...

I també va callar, perquè plorava...

- És aquí. Deixa'm fer un pas tot sol.

I va seure perquè tenia por.

Encara va dir:

- Saps... la meua flor... en sóc responsable! I és tan dèbil! I és tan ingènua. Té quatre espines de no res per protegir-se contra tot...

Vaig seure perquè ja no m'aguantava dret. Va dir:

- Ja està... s'ha acabat...

Encara va dubtar una mica i després es va aixecar. Va fer un pas. Jo no em podia ni moure.

Tan sols hi va haver un llampec groc a prop del seu turmell. Es va quedar immòbil un instant. No va cridar. Va caure suaument, com cau un arbre. No va fer ni soroll, perquè tot era sorra.

Capítol XXVII

I ara, és clar, ja fa sis anys... Encara no havia explicat mai aquesta història. Els companys que em va tornar a veure van estar ben contents de trobar-me viu. Estava trist, però els deia: <És el cansament...>

Ara ja m'he consolat una mica. És a dir... no pas del tot. Però sé molt bé que ha tornat al seu planeta, perquè, al matí, no en vaig trobar el cos. No era un cos gaire pesant... I a la nit m'agrada escoltar les estrelles. Són com cinc-cents milions de cascavells...

Però resulta que passa una cosa extraordinària. Al morrió que vaig dibuixar per al petit príncep, em vaig oblidar d'afegir-hi la corretja de cuir! No li deu haver pogut posar mai, al be. Aleshores em pregunto: <Què ha passat al seu planeta? Potser el be s'ha menjat la flor...>

De vegades em dic: <Segur que no! El petit príncep tanca la flor cada nit sota la campana de vidre, i vigila el be bé...> Aleshores sóc feliç. I totes les estrelles riuen suaument.

Hi ha vegades que em dic: <<Sempre hi pot haver un moment que et distreguis, i ja està! Un vespre es deu haver descuidat la campana de vidre, o el be ha sortit sense fer soroll durant la nit...>>

Aleshores tots els cascavells es transformen en llàgrimes!...

És un misteri molt gran. Per vosaltres, que també estimeu el petit príncep, com per mi, a l'univers no hi ha res d'igual si en algun lloc, no se sap on, un be que no coneixem s'ha menjat, o no, una rosa...

Mireu el cel. Pregunteu-vos: el be s'ha menjat la flor o no? I veureu com tot canvia...

I cap persona gran no entendrà mai que això sigui tan important!

Epíleg

Aquest és, per a mi, el paisatge més bonic i més trist del món. És el mateix paisatge que el de la pàgina anterior, però l'he tornat a dibuixar per ensenyar-vos-el bé. Aquí és on el petit príncep va aparèixer a la terra, i després va desaparèixer. Mireu atentament aquest paisatge per tal d'estar segurs de reconèixer-lo si un dia viatgeu a l'Àfrica, al desert. I, si resulta que passeu per aquí, us ho prego, no aneu de pressa, espereu-vos una mica just a sota de l'estrella! Si aleshores un nen se us acosta, si us riu, si té els cabells d'or, si no respon quan li feu preguntes, ja endevinareu qui és. Sigueu amables! No em deixeu així de trist: escriviu-me de seguida dient que ha tornat...

